

10083 - ÂLİMLER, SÂLİHLER VE ONLARIN BIRAKTIKLARI ŞEYLERDEN BEREKET UMMAK

Soru

Bazı kimseler, sahâbenin -Allah onlardan râzı olsun- Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- hayatta iken ondan bereket umduklarını delil göstererek, âlimler, sâlihler ve onların bıraktıkları şeylerden bereket ummanın câiz olduğunu söylemektedirler. Bunun hükmü nedir?

Ayrıca kendisinden bereket umut edilen ve teberrükte bulunulan kimse, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e benzetilmiş olmuyor mu?

Vefâtından sonra Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den bereket ummak mümkün müdür? Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bereketi ile Allah Teâlâ'ya tevessülde bulunmanın hükmü nedir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in dışında herhangi bir kimseden, onun abdest suyundan, saçından, terinden veya bedeninden herhangi bir şeyden bereket ummak, câiz değildir. Aksine bütün bunlar, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e hastır. Çünkü Allah Teâlâ onun bedeninde ve bedenindeki uzuvların dokunduğu her şeyde hayır ve bereketler yaratmıştır.

Bunun içindir ki sahâbe -Allah onlardan râzı olsun-, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hem hayatında, hem de vefâtından sonra ondan başka, ne Râşid halifeler Ebu Bekir, Ömer, Osman ve Ali'den -Allah onlardan râzı olsun-, ne de onların dışında birisinden bereket ummuşlardır. Bu ise onların, bereket ummanın, başkasına değil de, sadece Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e has bir hareket olduğunu anladıklarına delâlet etmektedir. Çünkü bu hareket (Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den başkasından bereket ummak), Allah Teâlâ'ya ortak koşmaya (şirke) ve O'ndan başkasına ibâdet etmeye kadar götürür.

Aynı şekilde Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Allah katındaki makamı ve yüksek konumu, zâtı veya sıfatı veyahut da bereketi ile Allah Teâlâ'ya tevessülde bulunmak, -buna delâlet eden herhangi bir delil olmadığından dolayı-, câiz değildir.

Bu hareket, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'i Allah Teâlâ'ya ortak koşmaya ve onun hakkında aşırı gitmeye kadar götürür.

Yine sahâbe -Allah onlardan râzı olsun- bunu yapmamışlardır. Şayet bu harekette hayır olsaydı, onlar bizden önce bunu yaparlardı.

Ayrıca bu hareket, şer'î delillere aykırıdır.

Nitekim Allah -azze ve celle- şöyle buyurmuştur:

ولله الأسماء الحسنى فادعوه بها

سورة الأعراف / ١٨٠

"En güzel isimler, (Esmâul-Hüsna) Allah'ındır. O halde O'na güzel isimleriyle duâ edin (yalvarın). O'nun isimlerini (ziyâdeleştirmek veya noksanlaştırmak veyahut da tahrif etmek sûretiyle) değiştirenleri bırakın. Onlar, (dünyada) yapmakta olduklarının cezasına çarptırılacaklardır." (A'râf Sûresi: 180)

Allah Teâlâ bu âyette, birisinin makamı veya hakkı veyahut da bereketi ile kendisine duâ edilmesini emretmemiştir.

Allah Teâlâ'ya, güzel isimleri ile tevessülde bulunmaya, O'nun sıfatları da girer. Örneğin Allah Teâlâ'ya, O'nun izzeti, rahmeti, kelâmı ve diğer sıfatları ile tevessülde bulunmak gibi.

İşte bunlardan birisi de sahih hadislerde gelen şu duâlardır:

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ

رواه أحمد والترمذي والنسائي وابن ماجه

"Yarattıklarının şerrinden, Allah'ın eksiksiz sözlerine sığınırım." (Ahmed (2/290), Nesâi, Amelu'l-Yevmi ve'l-Leyle (h.590), İbn-i es-Sünnî (h.68). Bkz. Sahih-i Tirmizî (3/187), Sahih-i İbn-i Mâce (2/266), Tuhfetu'l-Ahyar (s.45).

أَعُوذُ بِاللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ وَأُحَاذِرُ

رواه مسلم

"Bulduğum ve korktuğum (acının) şerrinden, Allah'a ve O'nun kudretine sığınırım." (Müslim, (4/1728).

Allah Teâlâ'ya muhabbet beslemeyi vesile kılarak tevessülde bulunmak, elçisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmeyi vesile kılarak tevessülde bulunmak, Allah'a ve Rasûlüne îmânı vesile kılarak tevessülde bulunmak, sâlih amellerle tevessülde bulunmak da câiz olan tevessüldendir.

Nitekim mağara arkadaşları kıssasında üç arkadaş, geceleme ve sağanak yağmur sebebiyle mağaraya girdiklerinde dağdan yuvarlanan bir kaya parçası mağaranın kapısını kapattı ve onu mağaranın kapısından uzaklaştıramadılar. Bunun üzerine bu durumdan kurtulmanın yolunu kendi aralarında konuşmaya başladılar. Sonunda, onları bu durumdan ancak sâlih amellerini vesile kılmak sûretiyle Allah Teâlâ'ya yalvarmaları halinde kurtulacakları konusunda aralarında görüş birliğine vardılar.

Onlardan birisi, anne ve babasına olan iyiliklerini vesile kılarak Allah Teâlâ'ya yalvarıp yalvarıp duâ etmeye başladı. Bunun üzerine kaya parçası biraz açıldı ama dışarı çıkacak kadar değildi.

Sonra ikincisi, gücü yettiği halde kendisini zinâdan korumasını vesile kılarak Allah Teâlâ'ya yalvarıp duâ etmeye başladı. Bunun üzerine kaya parçası biraz daha açıldı ama yine dışarı çıkacak kadar değildi.

Sonra üçüncüsü emânet ehline geri vermesini vesile kılarak Allah Teâlâ'ya yalvarıp duâ etmeye başladı. Bunun üzerine kaya parçası aşağıya doğru yuvarlandı, mağaranın kapısı açılınca dışarı çıkıp

gittiler.

Bu hadis, Buhârî ve Müslim'de, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den rivâyet olunan ve bizim için ibret ve ders olan bizden önceki ümmetlerde vukû bulan bir olaydır.

Bu cevapta zikrettiğim şeyleri, Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye, öğrencisi İbn-i Kayyim ve Abdurrahman b. Hasan (Fethu'l-Mecîd Şerhu Kitâbi't-Tevhîd" adlı kitabında) ve başkaâlimler -Allah onlara merhamet etsin- açıklamışlardır.

Gözleri görmeyen (âmâ) sahâbînün, hayatta iken Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ile tevessülde bulunması, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in de ona şefaât etmesi, onun için Allah Teâlâ'ya duâ etmesi ve Allah Teâlâ'nın da ona gözlerini iâde etmesiyle görmeye başlaması hakkındaki hadise gelince, bu tevessül, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in duâsı ve şefaati ile olan tevessüldür. Hadiste de açıkça görüldüğü gibi, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Allah katındaki yüksek makamı ve hakkı ile olan tevessül değildir.

Yine, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- kıyâmet gününde insanlar arasında hüküm verilirken insanlar kendisinden şefaât etmesini isteyeceklerdir.

Yine, cennet ehli, cennete girmek için Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den şefaât etmesini isteyeceklerdir.

Bütün bunlar, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ile hem dünya, hem de âhiret hayatında kendisiyle tevessülde bulunulacağına delildir. Bu da onun duâ etmesi ve şefaât etmesiyle olan tevessüldür. Yoksa kendisinin zâtı ve hakkı ile olan tevessül değildir. Nitekim İslâm âlimleri, câiz olan tevessülü bu şekilde açıklamışlardır. Az önce bu âlimlerden bazılarını yukarıda zikretmiştik.